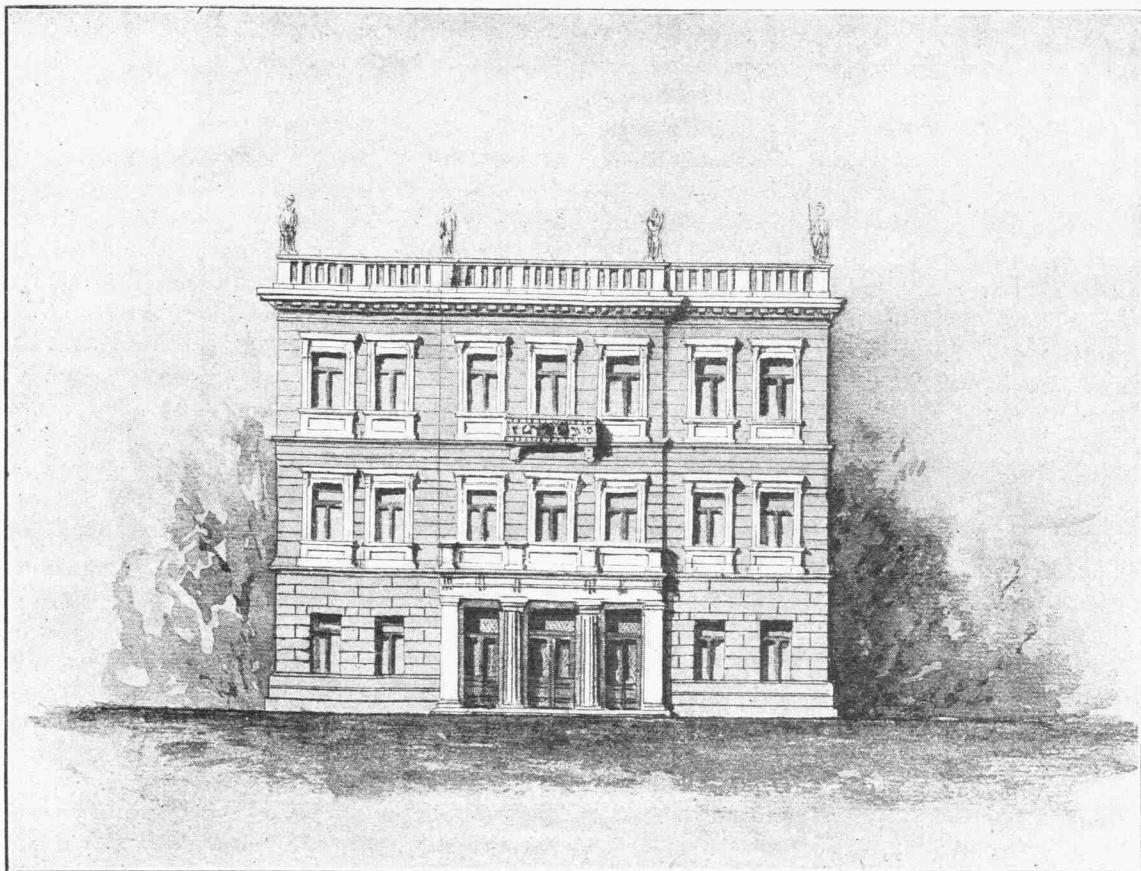

ΤΟ ΝΕΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ

Κατὰ σχέδιον τοῦ κ. Ίφ. Κοκκίδου

τὸ νέο ποῦ τὴν ἀγαποῦσε. Μήτε θέλησε νὰ τὰ-
κούσῃ. Θύμωσε καὶ φώναξε. «— Πάλε ψεφτιές !
Ἐγὼ ξέρω τὴν ἀλήθειαν. » Δὲν ἤθελε ὁ δύστυχος
νὰ τὰκούσῃ καὶ γύρῃ νὰ μὴν τὸ μάθῃ, γιὰ νὰ
μὴ διῇ πῶς εἶχε σκοτώσει ἄδικα τὴν Δέλκ. Ὁ
Καρλὴς εἶναι στὴν Πόλιν γνωστός. Παντοῦ εἶναι
γνωστός ὁ Καρλὴς. (1)

ΨΥΧΑΡΗΣ

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Τὸν Σύλλογον Παρνασσὸν, τοῦ νέου καταστή-
ματος τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα παραθέτομεν σήμερον,
συνέστησαν ὀλίγοι νεανίσκοι τῷ 1865. Ἡ Νέα
Πανδώρα, ἥτις πρώτη ἔγραψε περὶ αὐτοῦ τῷ 1869
καὶ κατέστησεν αὐτὸν τὸ πρῶτον γνωστὸν δημο-
σίᾳ, ἰδοὺ πῶς περιγράφει τὰ τῆς συστάσεώς του.
« Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἐλάχιστος κριθμὸς νεανίσκων
ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀπορρίψωσι τὴν κακοσχολίαν καὶ
τὴν κοινὴν παρ' ἡμῖν πολιτικὴν ἀργολογίαν,
τῆς ὁποίας ἡ ἐπὶ τὴν ἡθικὴν ἰδίως ἀγωγὴν ἐπιρροὴ
εἶναι ὅσον δὲν φανταζόμεθα ἔλεθοίς, συνέστησαν
μικρὸν σύλλογον, οὗτινος τὰ μέλη συνερχόμενα
ἐν παρὰβύστω κατὰ τὰς ἑορτὰς συνδιελέγοντο ἢ
καὶ ἀνεγίνωσκον ἰσχνὰ τινὰ ἱστορικὰ καὶ φιλολο-

γικὰ προγομνάσματα. Ἐπειδὴ οὔτε ἐφύθου
ἡλικίαν εἶχον, οὔτε τὴν ἀτέλειαν τῆς διανοητικῆς
αὐτῶν ἀναπτύξεως ἠγνόουν, ἐφρόντιζον νὰ συνε-
δριάσωσιν ὅλοι οἱ ἄγνωστοι· εἰ δέ τις μαθὼν τὴν
ὑπαρξίν τοῦ παιδικοῦ συλλόγου ἔλεγε τι εὐμενές,
τὰ παρόντα μέλη ἠρυθρίων ἐκ δειλίας, ἢ καὶ
ἔσπευδον νὰ ἀπαντήσωσιν ὅτι παιδιὰς χάριν ἐγέ-
νετο ὅ,τι ἐγένετο. Ἄλλ' ὁ χρόνος παρήρχετο. Οἱ
νεανίσκοι προέκοπτον τῇ ἡλικίᾳ, μετ' αὐτῶν δὲ
προέκοπτε καὶ ὁ σύλλογος· οἱ ἐταῖροι ἐδιπλασιά-
σθησαν, τὰ ἀθύρματα προσεβιάσθησαν εἰς γυμνά-
σματα, κατεβλήθησαν τὰ θεμέλια βιβλιοθήκης
καὶ τῇ συνδρομῇ τῶν μελῶν ἠγοράσθησαν περιο-
δικὰ συγγράμματα, ἡμέτερά τε καὶ ξένα, ἃ τινὰ
ἀπετέλεσαν τὴν βάσιν ἀναγνωστηρίου. Ἐπὶ τέλους
οἱ ἐφύθοι γενόμενοι θαρραλεώτεροι μετεκομίσθη-
εἰς αἵθουσαν ἐπίτηδες ἐνοικιασθεῖσαν καὶ ἀνεκή-
ρυξαν τὴν ἵδρυσιν τοῦ Παρνασσοῦ· καλὸν δὲ νο-
μίσαντες καὶ νὰ περιβάλλωσιν αὐτὴν διὰ τινος ἀρ-
χιστοτέρου ἀξιώματος, προσέλαβον τιμῆς ἕνεκα καὶ
τινας ἐκ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γνωστῶν λογίων. »

Ὁ Παρνασσὸς ἐκ μικρῶν οὕτως ἀπορροηθεὶς
κατῴρθωσε σὺν τῷ χρόνῳ καὶ βαθμηδὸν νὰ ἐκτε-
τάξῃ καὶ νὰ λάβῃ τόσοσιν σπουδαῖαν δρᾶσιν, ὥστε
νὰ καταστῇ ὁ πρῶτος τῶν παρ' ἡμῖν συλλόγων.

(1) Τὸ δεύτερον μέρος εἰς τὸ μεθεπόμενον φύλλον.

Ὁ Παρνασσὸς ἀποτελεῖ τύπον ὅλως ἰδιαιτέρον συλλόγου. Ἐναλλὰξ ἡσχολήθη περὶ παντοῖα ἔργα καὶ ἐνεκολπώθη πάσαν ἰδέαν, ἥτις ἐφρόνει ὅτι ἡδύνατο νὰ ἐπιφέρει πρόοδον καὶ καλὸν ἐν γένει.

Αἱ δημόσιαι αὐτοῦ διαλέξεις ἦσαν ἡ πρώτη ὑπ' αὐτοῦ τῷ δημοσίῳ παρυσχεθεῖσα τροφή, πάντες δ' οἱ εἰς τοὺς παντοίους κλάδους τῆς ἐπιστήμης διαπρέψαντες καὶ διαπρέποντες τεθνεώτες καὶ ὑπάρχοντες ἐκ διχδοχῆς παρήλθον ἐπὶ τοῦ βήματος αὐτοῦ. Ἐκτὸς τῶν δημοσίων διαλέξεων εἰσέγαγεν ὁ Σύλλογος τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ φιλολογικὰς ἐσπερίδας καὶ τὰ δημόσια μαθήματα διὰ τὸν λαόν. Οὕτω δὲ διὰ τούτων κατώρθωσε καὶ τὸ φρόνημα νὰ ἀναπτύξηται καὶ παντοιοτρόπως νὰ γίνη ὠφέλιμος.

Πλὴν τῆς τῶν πολλῶν ὅμως ἀναπτύξεως ὁ Παρνασσὸς ἀνέλαβε καὶ τῆς καθόλου ἐπιστήμης τὴν γενικωτέραν θεωρείαν. Πρὸς τοῦτο δὲ διετέθη εἰς τέσσαρα τμήματα, τὸ φιλολογικὸν καὶ ἀρχαιολογικόν, τὸ τῶν καλῶν τεχνῶν, τὸ νομικὸν καὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν καὶ τὸ φυσιογνωστικόν. Ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῶν τμημάτων τούτων ἀνεπτύσσοντο διάφορα θέματα, πλὴν δὲ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀναπτύξεως ἐπετεύχθησαν δι' αὐτῶν καὶ ἔργα κοινῶς ἐνδιαφέροντος.

Οὕτω τὸ μὲν τμήμα τῶν καλῶν τεχνῶν ἔθηκε τὰς βάσεις ἐτησίων ἐκθέσεων ἀνθέων, καὶ δύο τοιαύτας διενήργησε, καθ' ἃς καὶ χρηματικαὶ δωρεαὶ καὶ βραβεῖαι ἀπενεμήθησαν, διεκρίθησαν δ' ἑκτοτε καὶ ἐγνώσθησαν ἀνθοκόμοι καὶ φυτοκόμοι καὶ ἀνεπτύχθη ἐπιμύλλον ἢ περὶ τὰ ἄνθη ἀγάπη.

Τὸ αὐτὸ τμήμα συνεννοήθη μετὰ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἑθνολογικῆς Ἑταιρείας διωργάνωσε τὴν ἐκθεσιν τῶν κειμηλίων τοῦ ἱεροῦ ἁγῶνος, ἥτις

συνεκίνησεν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τὸ Ἑλληνικὸν καὶ ἐγένετο ἀφορμὴ τοῦ ὀριστικοῦ καταρτισμοῦ καὶ τῆς συμπληρώσεως τοῦ Ἱστορικοῦ καὶ Ἑθνολογικοῦ Μουσείου.

Ὁμοίως τὸ αὐτὸ τμήμα εἰσέγαγε τὰς δημοσίας συναυλίας πρὸς διάδοσιν κλασικῆς μουσικῆς καὶ διωργάνωσε δις ἐκθέσεις καλλιτεχνικὰς, τῷ 1885 καὶ τῷ 1890, καὶ ἔθετο τὰς βάσεις διαρκοῦς ἐκθέσεως ζωγραφικῆς.

Τὸ φυσιογνωστικὸν τμήμα πλὴν τῶν συζητήσεων, αἵτινες ἀπέβλεπον εἰς διαλεύκανσιν διαφορῶν τῆς ἐπιστήμης μερῶν, προέβη δαπάναις τοῦ Συλλόγου εἰς τὴν σύστασιν μετεωρολογικῶν σταθμῶν εἰς διάφορα τῆς Ἑλλάδος μέρη· δι' ἐπιτροπῆς δ' αὐτοῦ προέβη εἰς τὴν φυσικὴν ἐξέτασιν τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐξέδωκε τὴν Μετεωρολογίαν καὶ Φαινομενολογίαν τῆς Ἀττικῆς συναρθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Σμύθ, τοῦ ἀειμνήστου διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου καὶ τὰς μελέτας τοῦ καθηγητοῦ κ.

Α. Χρηστομάνου

περὶ τῶν ὕδατων τοῦ λεκανοπεδίου τῆς Ἀττικῆς.

Τὸ νομικὸν τμήμα τοῦ Συλλόγου ἡσχολήθη εἰς διαφόρους ἐπιστημονικὰς συζητήσεις καὶ μελέτας, συνέπεια τῶν ὁποίων ὑπῆρξαν διάφοροι ψηφισθέντες ὑπὸ τῆς Βουλῆς νόμοι, ἰδίᾳ δ' ὁ περὶ καταργήσεως τῶν ἐμποροδικείων, ὁ περὶ καταργήσεως τῶν περὶ ἀποπείρας πρὸς συμβιβασμὸν διατάξεων, περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 182 τῆς Πολιτικῆς δικονομίας, περὶ ἐποπτείας καὶ ἀναθεωρήσεως τῶν δικαστικῶν γραφείων καὶ ἄλλοι. ἡσχολήθη δὲ δι' ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ζήτημα τῆς βελτιώσεως τῶν φυλακῶν καὶ τελειοταίως συνεννοήθη μετὰ τῆς διαλυθείσης Ἑταιρείας τῶν φυλακῶν ἐψήφισε τὴν ἀνέγερσιν φυλακῆς ἀνέμων διὰ ποσοῦ, ὅπερ εἶχε συναγάγει πρὸς

Η ΜΕΛΙΣΣΑ

τοῦτο καὶ ὅπερ μένει κατατεθειμένον εἰς τὴν Τράπεζαν.

Τὸ Φιλολογικὸν τέλος καὶ Ἀρχαιολογικὸν τμήμα, πλὴν τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ συζητήσεων καὶ ἀνακοινώσεων, προσέβη τελευταίως εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ πολυτίμου συγγράμματος τοῦ κ. Ἰω. Σακκελιῶνος «Πατμιακὴ βιβλιοθήκη».

Πλὴν τῶν ἔργων τῶν τμημάτων ὁ Σύλλογος προσέβη ἐν ὁλομελείᾳ καὶ εἰς ἄλλας ἐργασίας, ὧν κυριωτάτη ἡ κατὰ τὸ 1879 γενομένη ἐν Ἀθήναις σύγκλησις τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἑλληνικῶν συλλόγων, οὗ μετέσχον ἀντιπρόσωποι 63 Συλλόγων καὶ Ἑταιριῶν καὶ τὸ Ἑθνικὸν Πανεπιστήμιον δι' ἐιδικῶν ἐπιτρόπων. Τὸ Συνέδριον ἐξέδοτο μετὰ συζητήσεως ἐμβριθεῖς διαφόρους ἀποφάσεις καὶ εὐχάς, ὧν πολλὰ ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων καὶ ἄλλαι ἐπραγματοποιήθησαν. Ἐκ τούτων δ' εἰσὶν αἱ περὶ γυμναστικῆς ἀποφάσεις, αἱ περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ συστήματος τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, αἱ περὶ βελτιώσεως τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, αἱ περὶ συστάσεως μετοχικοῦ ταμείου τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων διδασκάλων, αἱ περὶ διδασκτικῶν βιβλίων, αἱ περὶ διοργανισμοῦ τῶν ἀνωτέρων ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐλληνικῶν παρθενωγείων πρὸς παραγωγὴν νηπιαγωγῶν, αἱ περὶ συντάξεως τῶν ἐν Τουρκίᾳ διδασκάλων καὶ ἄλλαι.

Κύριον ὅμως ἔργον τοῦ Συλλόγου Παρνασσοῦ, ἔργον δι' ὃ οὗτος θὰ ἀναθρόνηται δικαίως, εἶναι ἡ ὑπ' αὐτοῦ σύστασις τῶν σχολῶν ἀπόρων παιδῶν ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν ἀπόρων παιδῶν μανθάνουσι γράμματα καὶ σώζονται ἠθικοποιούμενοι ἐκ τῆς διαφθορᾶς οἱ ἄποροι παῖδες. Ἡ ἡθοποιὸς τῶν σχολῶν τοίτων ἐνέργεια καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἀγαθὰ ἰδίως προφανῆ εἰσὶν ἐν Ἀθήναις. Ὁ ἀναλογιζόμενος ἀληθῶς ὁποῖον βίον διῆγον οὗτοι ἄλλοτε, ἄγριοι τὴν μορφήν καὶ τὴν περιβολὴν καὶ πλουτίζοντες διακοῶς τὰ ἀστυνομικὰ κρατητήρια, σήμερον δ' ἀποβλέπων εἰς αὐτοὺς ἡμέρους, ταπεινοὺς, καθαρίους τὴν μορφήν καὶ τὴν ψυχὴν, εἴθεται ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ Συλλόγου Παρνασσοῦ εἶναι ἀληθῶς μέγα.

Ἐν τῇ σχολῇ τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις εἶναι ὁ κυριώτατος παράγων τῆς μορφώσεως τῶν παιδῶν τούτων, ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1044 μαθηταί, τῶν ὁποίων αἱ ἡλικίαι ἐποικίλλον μετὰ 5 καὶ 20 ἐτῶν. Οἱ παῖδες οὗτοι ἔχουσι πατρίδας ποικίλας, τρεῖς ὅμως ἐπαρχίαι τῆς Ἑλλάδος, ἡ Γορτυνία, ἡ Μεγαλόπολις καὶ ἡ Κορινθία παρέχουσι τοὺς πλείστους. Κατὰ τὰς ἐπαρχίας ταύτας συμβαδίζουσι καὶ τὰ ἐπαγγέλματα. Οὕτως ἡ μὲν Γορτυνία παρέχει τοὺς ἐφημεριδοπώλας, ἡ Μεγαλόπολις τοὺς ὑποδηματοκαθαριστάς καὶ ἡ Κορινθία τοὺς ὀφκομιστάς. Πολλοὺς ὅμως παρέχουσιν ὡς εἰκὸς αἱ Ἀθηναὶ καὶ οὗτοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ὑπηρέται οἰ-

κίων καὶ καταστημάτων ἢ παντοίας τέχνας καὶ ἐπαγγέλματα ἀπεργαζόμενοι. Τέλος τακτικοὶ τῆς σχολῆς μαθηταὶ εἶναι καὶ οἱ ἐκ Μακεδονίας πηλοφόροι καὶ κτίσται.

Ἡ ἐν τῇ σχολῇ διδασκαλία γίνεται ἐπὶ δύο ὥρας καθ' ἑκάστην ἑσπέραν, αἱ δὲ τάξεις τῆς σχολῆς εἰσὶ πέντε, ἥτοι οἱ μαθηταὶ οἱ ἀπολυόμενοι τῆς σχολῆς ἔχουσι συμπληρώσει τὰ τῆς α' τάξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου μαθήματα.

Παρὰ τῇ σχολῇ τῶν Ἀθηνῶν λειτουργεῖ καὶ ταμειετήριον, ἐν ᾧ οἱ παῖδες προσερχόμενοι καθ' ἑκάστην Δευτέραν καταθέτουσι τὰς μικρὰς οικονομίας τῶν. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος προσήλθον παῖδες καταθέται 161, οἵτινες κατέθελκαν τὸ ποσὸν τῶν δρα. 9,700, ἐφέτος ὅμως αἱ καταθέσεις ἐδιπλασιάσθησαν.

Ἦδη δὲ προτίθεται ὁ Σύλλογος νὰ εἰσαγάγῃ παρὰ τῇ σχολῇ καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ παῖδας τὸ σύστημα τοῦ οικονομικοῦ μαγειρείου.

Τοιοῦτος ὢν ὁ Σύλλογος Παρνασσὸς καὶ τοιαύτην ἀποκτήσας ἐπίζηλον ἐν τῇ ἐλληνικῇ κοινωνίᾳ θέσιν, καθ' ἣν ὁμολογουμένως μέχρι τοῦδε ὑπελείπετο: δὲν εἶχεν ἀξιοπροσπεῖς κατάστημα. Ἡ ἐπιθυμία αὕτη τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου καὶ πάντων τῶν ἀγαπώντων αὐτὸν ἐπληρώθη καὶ τὴν κα' Μαΐου 1890 διὰ χειρὸς τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου Κωνσταντίνου, τακτικοῦ τοῦ Συλλόγου μέλους, ἐτέθη ὁ θεμέλιος λίθος αὐτοῦ.

Πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ νέου καταστήματος ἐχρησίμευσαν ὅσα χρήματα εἶχεν ὁ Σύλλογος εἰς τὸ ἀποθεματικὸν αὐτοῦ, ὧν κυρία βᾶσις τὸ ἐκ 10.000 ρουβλίων κληροδότημα, ὅπερ κατέλιπεν αὐτῷ ὁ ἐν Ὁδησσῷ ἀποβιώσας ὁμογενὴς Ἀντώνιος Πάγκαλος.

Τὸ κτίριον, οὗ δημοσιεύομεν σήμερον τὴν εἰκόνα, ἀνεγείρεται ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, θὰ ἦναι δὲ μετ' ὀλίγον ἑτοιμον. Ἀποτελεῖται ἐκ δύο σωμάτων οἰκοδομῆς, ὧν τὸ μὲν πρὸς τὴν πλατεῖαν εἶναι τριώροφον, τὸ δὲ πρὸς τὴν αὐλὴν διώροφον. Ἐν τῷ κάτω ὀρόφῳ ὑπάρχουσι τὰ δωμάτια, τὰ προσωρισμένα διὰ τὴν σχολὴν τῶν ἀπόρων παιδῶν, πάντα εὐρύχωρα καὶ εὐάερα. Ἐν τῷ πρώτῳ ὀρόφῳ ὑπάρχει ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου καὶ αἴθουσα βιβλιοθήκης καὶ ἀναγνωστηρίου, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὰ γραφεῖα τοῦ Συλλόγου, τῶν μελῶν καὶ αἰθουσαι ἀναπαύσεως. Ἐν δὲ τῷ κτιρίῳ τῷ ἐπὶ τῆς αὐλῆς κεῖται ἐν τῷ ἄνω ὀρόφῳ ἡ αἴθουσα τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ τῶν ἐορτῶν τοῦ Συλλόγου ὑψηλὴ καὶ εὐάερος, ἔχουσα πλάτος μὲν 11 μέτρων, μήκος 18 καὶ ὕψος 8 καὶ ἐντὸς ἐξώστην περιθρόντα αὐτήν. Ἡ αἴθουσα αὕτη, ἥτις εἶναι ἄριστα διακεκοσμημένη καὶ θὰ φωτίζεται δι' ἡλεκτρικοῦ φωτός, δύναται νὰ περιλάβῃ ἐν ἀνέσει ἐξακόσια ἄτομα.

Τὸ σχέδιον τῆς οἰκοδομῆς ἐξεπρόβλεπεν ὁ συν-
ταγματάρχης κ. Ίφικράτης Κοκίδης, ὅστις καὶ
ἐπιβλέπει τὴν ἐκτέλεσιν. Ἡ ὑπολογισθεῖσα δα-
πάνη τῆς οἰκοδομῆς καὶ τοῦ οἰκοπέδου ἀνέρχε-
ται εἰς 150,000 δρ. ἐξ ὧν ὁ Σύλλογος ἐκέκμητο
τὸ ἥμισυ μόνον. Ἀλλ' ἡ ἐκ δεκακισχιλίων δραχμῶν
δωρεὰ τοῦ φιλογεννοῦς κ. Ν. Ζαίφης, ἡ ἐκ 5000
δρ. ὁμοία τοῦ ἀποβιώσαντος Βασιλείου Σταθο-
πούλου καὶ ἄλλαι μικρότεραι δωρεαὶ ἀνεκούφισαν
σπουδαίως τὸ ταμεῖον τοῦ Συλλόγου· ἐλπίς δ'
ὑπάρχει ὅτι καὶ ἄλλοι τῶν ὁμογενῶν θέλουσι σπεύ-
σει πρὸς ἐπικουρίαν τοῦ Συλλόγου καὶ συντέλε-
σιν τοῦ ἔργου. Μ*

Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑΣ

ΠΡΑΞΙΣ Δ'

Ἐν τῷ οἴκῳ τῆς κυρᾶ Σταθαίνας

ΣΚΗΝΗ Δ'

Σταθαίνα, Κρουστάλλω

Κρουστάλλω (εἰσερχομένη)

Μάννα, ὁ Μῆτρος μου ἔλεγε πῶς θὰ ἔγῃς γιὰ νὰ φέρῃς
ἀπ' ὅλα τὰ χρειζόμενα γιὰ τὴ στεφάνωσί μας...

Σταθαίνα

Ναί, φῶς μου! περικάλεσα τὸ μπάρμπα σου νὰ πάγῃ
καὶ τοῦ κύρ Κώστα...

Κρουστάλλω (ἀντήσυχος)

Ἄμ' ἐσύ;

Σταθαίνα

Ἐγὼ θὰ τρέξω τώρα

νὰ ἔρω στεφάνω...

Κρουστάλλω (προσποιουμένη χαρὰν)

Μὴν ἀργῇς... τρέξε, μαννοῦλα, τρέξε.

Σταθαίνα (θωπεύουσα αὐτήν)

Ἔτσι δά, νὰ εἶσαι γελαστή, χαρούμενη νὰ μοῦ εἶσαι,
γιατὶ ὁ κύρ Μῆτρος, μάτια μου, ὅ τι κι' ἂν πῇς ἀξίζει.

Κρουστάλλω

Τὸ ξέρω...

Σταθαίνα

Τὸ εἶδες.

Κρουστάλλω (ἀδμονοῦσα)

Μὰ δὲν πῆς... κ' ἐπέρασε κ' ἡ ὥρα.

Σταθαίνα

Πάω τρεχάτη νὰ σοῦ βρῶ τὸ παιὸ καλὸ στεφάνι
γιατὶ νυφούλα θὰ σὲ ἰδῶ μ' ἐκείνον ποῦ σοῦ πρέπει.

Κρουστάλλω (ἐναγκαλιζομένη αὐτήν)

Εὐχαριστῶ, μαννοῦλά μου... ἔλα νὰ σὲ φιλήσω...

Σταθαίνα

Γιατὶ μοῦ κλαίς;

Κρουστάλλω (ἤτις τὴν ἡσπάζθη)

Ἀπὸ χαρᾶ... ἕνα φιλάκι ἀκόμα...
ἦσαν καλὴ γιὰ μένα...

Σταθαίνα

Καὶ μὴ δὲν εἶμαι πάντα;

Κρουστάλλω

Στάσου νὰ ἰδῶ τὰ μάτια σου... ἄχ, τί ἔμμορφα ματάκια!

Σταθαίνα

*Οποῖα εἶχει μάτια σὺν κ' ἐπὶ τᾶλλα δὲν τὰ κυττάζει.

Κρουστάλλω (ἀπομακρυνομένη αὐτῆς
καὶ τὸ πρόσωπον ἀποστρέφουσα ἔνθαυρος)
Ἄφου τὸ θέλεις, μάννα μου, νὰ μὴ σοῦ τὰ κυττάζω.
Σταθαίνα (ἐν χαρᾷ)

Γιὰ ἰδῆς ἐκεῖ κορμωστασιά, μορφάδα, νειότη, χάρι!...
ὅλα σοῦ τᾶχει... κ' ἔλειπεν ὁ Μῆτρος... θὰ τὸν πάρῃ!...
(Ἐξέρχεται διὰ τῆς θύρας τοῦ βάθους).

ΣΚΗΝΗ Ε'

Κρουστάλλω (μόνη περίλυπος)

Καρδιά μου, τί ἔχεις καὶ πονεῖς καὶ βαρυνασπενάζεις,
κ' εἶνε ὁ ἀγὼς σου βροντερός ὁ πόνος σου φαρκί;

Ἄχ... δὲ θὰ ἰδῶ ποτὲ μοῦ πεῖα τῆς μάννας μου τὸ
[γέλιο,

θὰ σθύσουν τὰ ματάκια τῆς ἀπ' τὸ πολὺ τὸ δάκρυο
καὶ σὺν πεθάνῃ ἀπ' τὸν καύμὸ δὲ θὰ εἰμ' ἐγὼ κοντὰ τῆς
νὰ πάρω τὸ στερνὸ φιλὶ γιὰ νὰ μὲ συζωρέσῃ.
Σὺν τῷ ἠθέλειν ἡ μοῖρα μου, τὸ βαραιορίζικόν μου
ν' ἀφήσω τὸ σπιτάκι μου καὶ τὰ βουνὰ νὰ πάρω,
συγῶρα με, πατέρα μου, ἀπ' τοῦ Θεοῦ τὸν κόρφο.
Καλλιὰ εἶχω μὲ τὸ Λιάκο μου 'ς τοὺς βράχους καὶ 'ς τὰ
[χιόνια

νὰ τρώγω κεδροκούκουτσα, νὰ πίνω κρουνέρι,
παρὰ τοῦ Μῆτρος τὸ φαγὶ καὶ τὸ καλὸ κρασί του...
Τώρα μαῖα, τώρα δροσιά, τώρα τὸ καλοκαίρι,
κ' ἐμεῖς οἱ δύο μας μοναχὰ σὺν ἔρημα πουλάκια
θὰ τρέχουμε 'ς τὴ σκοτεινιά μὲ μόνη τὴν ἀγάπην
ὅπου εἶνε λύκωνος φολιχὰς καὶ συντοχία θεριῶνε!...

Ἐχετε γειά, τριανταφυλλοχαῖς, σεῖς ποῦ εἰστε 'ς τὴν
[αὐλή μου,

κ' ἐσύ, πανώρης πλάτανε μὲ τὰ πλατεῖά σου φύλλα.
δὲ θὰ μὲ ἰδῇς 'ς τὸν ἴσκιο σου τὴ ρόκα μου νὰ γνέθω.
Ἐχετε γειά, βρουσούλαι μου, μὲ τ' ἀργυρὰ νερά σας
δὲ θὰ βραχοῦν τὰ πόδια μου 'ς τὸ ἄσπρο μάξιμά σας.
Ἐχετε γειά, κοπέλλαις σεῖς, καλαῖς μου, φιλενάδαις
ποῦ τὰ μαλλιά μου ἐπλέκατε 'ς τοῦ φεγγαριοῦ τὴ λάμψιν,
δὲ θὰ μὲ ἰδῇτε ἄλλη φορὰ 'ς τὴν ἐκκλησίαν μαζὴ σας.
Καὶ σὺ, καυμένη ἀργαλειέ, μὲ τῆς μικραῖς σαγίταις,
μὲ τὸ χρυσὸ ξυλόχτενο τὸ μυριοπλουμισμένο,
ποῦ ξέρεις ὅλαις τῆς χαρᾶς καὶ ὅλαις μου τῆς πίκρας,
μὴν περιμένῃς πεῖα ποτὲ τραγοῦδι μου ν' ἀκούσῃς.
Μάννα, γλυκεῖα μαννοῦλα μου, πατέρα ποῦ μὲ βλέπεις
ἀπ' ὅλαις τῆς μεριαῖς ἐδῶ γιατί καὶ σὲ ὅλαις εἶσαι,
ἔχετε γειά χίλιας φοραῖς, θὰ πάω μὲ τὸ Λιάκο!...
(Ἀνέρχεται)

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'

Κρουστάλλω, Λιάκος

Λιάκος

Ποῦ πῆς, Κρουστάλλω;

Κρουστάλλω, (τρέχουσα πρὸς αὐτόν)

Λιάκο μου, σ' ἐσένα.

Λιάκος (μελαγχολικῶς)

Ὅχι.

Κρουστάλλω (ἐκπληκτος)

Τί εἶπες;

Λιάκος (ἀπὸ τῆς χειρὸς λαμβάνων αὐτὴν καὶ τὴν
σηκνῇν κατεργόμενος)

Κάθου, καλή, 'ς τὸ σπιτί σου, κάθου 'ς τὰ πατρικά σου,
γιατὶ ὁ Λιάκος δὲν μπορεῖ μαζὴ του νὰ σὲ πάρῃ.

Κρουστάλλω (περίφορος)

Μὰ ποῦ θὰ πῆς; ὅπου κι' ἂν πῆς ἐγὼ θὰ σ' ἀκολουθήσω,
κι' ἂς περπατήσωμε μαζὴ σὲ χιόνια καὶ σὲ πάγους,
νᾶχω τοὺς λόγγους συντροφίαν μὲ τὰ θεριὰ κουβένταις
κ' ἐσένα, Λιάκο, μοναχὰ, ἀφέντη... βασιλεῖά μου.

Λιάκος (ὠπτόδακρυς)

Ξέρεις ἐσὺ ποῖος εἰμ' ἐγὼ ποῦ μ' ἀγαπᾷς ἀκόμα,
ποῦ θες μαζὴ νὰ ζήσουμε, μαζὴ νὰ περπατοῦμε;